

آزادی و دانش

شریف لک زایی

سیرت الیوم

پروانہ علم و فہم اسلامی

پروگرام علوم و فہرست اسلامی

1. *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud.
 2. *Scirpus americanus* (L.) Gaertn.
 3. *Eleocharis acicularis* (L.) Rostk Schmidt
 4. *Sagittaria arifolia* (L.) Link.
 5. *Alisma plantago-foliosa* (L.) Rostk Schmidt
 6. *Sparganium angustifolium* Michx.
 7. *Najas* sp.
 8. *Chara* sp.
 9. *Utricularia* sp.
 10. *Hydrocotyle* sp.
 11. *Salvinia* sp.
 12. *Wolffia* sp.
 13. *Utricularia* sp.
 14. *Hydrocotyle* sp.
 15. *Salvinia* sp.
 16. *Wolffia* sp.
 17. *Utricularia* sp.
 18. *Hydrocotyle* sp.
 19. *Salvinia* sp.
 20. *Wolffia* sp.
 21. *Utricularia* sp.
 22. *Hydrocotyle* sp.
 23. *Salvinia* sp.
 24. *Wolffia* sp.
 25. *Utricularia* sp.
 26. *Hydrocotyle* sp.
 27. *Salvinia* sp.
 28. *Wolffia* sp.
 29. *Utricularia* sp.
 30. *Hydrocotyle* sp.
 31. *Salvinia* sp.
 32. *Wolffia* sp.
 33. *Utricularia* sp.
 34. *Hydrocotyle* sp.
 35. *Salvinia* sp.
 36. *Wolffia* sp.
 37. *Utricularia* sp.
 38. *Hydrocotyle* sp.
 39. *Salvinia* sp.
 40. *Wolffia* sp.
 41. *Utricularia* sp.
 42. *Hydrocotyle* sp.
 43. *Salvinia* sp.
 44. *Wolffia* sp.
 45. *Utricularia* sp.
 46. *Hydrocotyle* sp.
 47. *Salvinia* sp.
 48. *Wolffia* sp.
 49. *Utricularia* sp.
 50. *Hydrocotyle* sp.
 51. *Salvinia* sp.
 52. *Wolffia* sp.
 53. *Utricularia* sp.
 54. *Hydrocotyle* sp.
 55. *Salvinia* sp.
 56. *Wolffia* sp.
 57. *Utricularia* sp.
 58. *Hydrocotyle* sp.
 59. *Salvinia* sp.
 60. *Wolffia* sp.
 61. *Utricularia* sp.
 62. *Hydrocotyle* sp.
 63. *Salvinia* sp.
 64. *Wolffia* sp.
 65. *Utricularia* sp.
 66. *Hydrocotyle* sp.
 67. *Salvinia* sp.
 68. *Wolffia* sp.
 69. *Utricularia* sp.
 70. *Hydrocotyle* sp.
 71. *Salvinia* sp.
 72. *Wolffia* sp.
 73. *Utricularia* sp.
 74. *Hydrocotyle* sp.
 75. *Salvinia* sp.
 76. *Wolffia* sp.
 77. *Utricularia* sp.
 78. *Hydrocotyle* sp.
 79. *Salvinia* sp.
 80. *Wolffia* sp.
 81. *Utricularia* sp.
 82. *Hydrocotyle* sp.
 83. *Salvinia* sp.
 84. *Wolffia* sp.
 85. *Utricularia* sp.
 86. *Hydrocotyle* sp.
 87. *Salvinia* sp.
 88. *Wolffia* sp.
 89. *Utricularia* sp.
 90. *Hydrocotyle* sp.
 91. *Salvinia* sp.
 92. *Wolffia* sp.
 93. *Utricularia* sp.
 94. *Hydrocotyle* sp.
 95. *Salvinia* sp.
 96. *Wolffia* sp.
 97. *Utricularia* sp.
 98. *Hydrocotyle* sp.
 99. *Salvinia* sp.
 100. *Wolffia* sp.
 101. *Utricularia* sp.
 102. *Hydrocotyle* sp.
 103. *Salvinia* sp.
 104. *Wolffia* sp.
 105. *Utricularia* sp.
 106. *Hydrocotyle* sp.
 107. *Salvinia* sp.
 108. *Wolffia* sp.
 109. *Utricularia* sp.
 110. *Hydrocotyle* sp.
 111. *Salvinia* sp.
 112. *Wolffia* sp.
 113. *Utricularia* sp.
 114. *Hydrocotyle* sp.
 115. *Salvinia* sp.
 116. *Wolffia* sp.
 117. *Utricularia* sp.
 118. *Hydrocotyle* sp.
 119. *Salvinia* sp.
 120. *Wolffia* sp.
 121. *Utricularia* sp.
 122. *Hydrocotyle* sp.
 123. *Salvinia* sp.
 124. *Wolffia* sp.
 125. *Utricularia* sp.
 126. *Hydrocotyle* sp.
 127. *Salvinia* sp.
 128. *Wolffia* sp.
 129. *Utricularia* sp.
 130. *Hydrocotyle* sp.
 131. *Salvinia* sp.
 132. *Wolffia* sp.
 133. *Utricularia* sp.
 134. *Hydrocotyle* sp.
 135. *Salvinia* sp.
 136. *Wolffia* sp.
 137. *Utricularia* sp.
 138. *Hydrocotyle* sp.
 139. *Salvinia* sp.
 140. *Wolffia* sp.
 141. *Utricularia* sp.
 142. *Hydrocotyle* sp.
 143. *Salvinia* sp.
 144. *Wolffia* sp.
 145. *Utricularia* sp.
 146. *Hydrocotyle* sp.
 147. *Salvinia* sp.
 148. *Wolffia* sp.
 149. *Utricularia* sp.
 150. *Hydrocotyle* sp.
 151. *Salvinia* sp.
 152. *Wolffia* sp.
 153. *Utricularia* sp.
 154. *Hydrocotyle* sp.
 155. *Salvinia* sp.
 156. *Wolffia* sp.
 157. *Utricularia* sp.
 158. *Hydrocotyle* sp.
 159. *Salvinia* sp.
 160. *Wolffia* sp.
 161. *Utricularia* sp.
 162. *Hydrocotyle* sp.
 163. *Salvinia* sp.
 164. *Wolffia* sp.
 165. *Utricularia* sp.
 166. *Hydrocotyle* sp.
 167. *Salvinia* sp.
 168. *Wolffia* sp.
 169. *Utricularia* sp.
 170. *Hydrocotyle* sp.
 171. *Salvinia* sp.
 172. *Wolffia* sp.
 173. *Utricularia* sp.
 174. *Hydrocotyle* sp.
 175. *Salvinia* sp.
 176. *Wolffia* sp.
 177. *Utricularia* sp.
 178. *Hydrocotyle* sp.
 179. *Salvinia* sp.
 180. *Wolffia* sp.
 181. *Utricularia* sp.
 182. *Hydrocotyle* sp.
 183. *Salvinia* sp.
 184. *Wolffia* sp.
 185. *Utricularia* sp.
 186. *Hydrocotyle* sp.
 187. *Salvinia* sp.
 188. *Wolffia* sp.
 189. *Utricularia* sp.
 190. *Hydrocotyle* sp.
 191. *Salvinia* sp.
 192. *Wolffia* sp.
 193. *Utricularia* sp.
 194. *Hydrocotyle* sp.
 195. *Salvinia* sp.
 196. *Wolffia* sp.
 197. *Utricularia* sp.
 198. *Hydrocotyle* sp.
 199. *Salvinia* sp.
 200. *Wolffia* sp.
 201. *Utricularia*

آزادی و دانش

شریف لک زایی

- ناشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
- معاونت پژوهشی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم
- تهیه: پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی
- ویراستار: علی اکبر علیزاده
- چاپ: باقری
- چاپ اول: بهار ۱۳۸۹
- شمارگان: ۱۲۰۰ نسخه
- قیمت: ۲۲۰۰ تومان
- عنوان: ۱۲۹؛ مسلسل: ۲۱۲

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: قم، خیابان شهداء (صفاتیہ)، کوچه آمار، پلاک ۴۲
تلفن و دورنگار: ۷۸۳۲۸۳۳، پخش: قم: ۷۸۳۲۸۳۴؛ تهران ۵ - ۸۸۹۴۰۳۰۳
ص.پ: ۳۷۱۸۵/۲۸۵۸، کدپستی: ۳۷۱۵۶-۱۶۴۳۹

وب سایت: www.isca.ac.ir

پست الکترونیک: nashr@isca.ac.ir

لک زایی، شریف، ۱۳۵۲ -

آزادی و دانش / شریف لک زایی؛ تهیه پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی- قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، معاونت پژوهشی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۹.

۱۵۲ ص.

۲۲۰۰۰ ریال

ISBN: 978-600-5570-51-9

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: ص. ۱۳۹ - ۱۱۴۴ همچنین به صورت زیرنویس.

۱. آزادی. ۲. آزاداندیشی. ۳. سیاست علمی. الف. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه

قم. معاونت پژوهشی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی. پژوهشکده علوم و اندیشه

سیاسی. ب. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، معاونت پژوهشی، پژوهشگاه علوم

و فرهنگ اسلامی.

فهرست

۷	سخنی با خواننده
۱۱	درآمد: طرح مسئله
۱۹	گفتار یکم: مفاهیم
۱۹	دانش
۲۹	آزادی
۴۳	آزادی و توانایی
۴۷	ارزیابی و جمع‌بندی
۵۳	گفتار دوم: تقدّم دانش بر آزادی
۵۳	دانش، برتر از آزادی
۶۷	دانش، رکن آزادی
۷۳	دانش قدیم و جدید
۸۸	خاتمه و ارزیابی
۹۱	گفتار سوم: تقدّم آزادی بر دانش
۹۱	آزادی، لازمه دانش
۹۵	آزادی و دانش‌های بشری

پس از این، در سال ۱۳۵۷، با وقوع انقلاب اسلامی، نظام جمهوری اسلامی، نویدبخش حضور فعال دین در عرصه‌های سیاسی - اجتماعی بود. این ایده، در سطح ملی ترسیم‌کننده هویت دینی - ملی و حیات سیاسی - اجتماعی ایرانیان و در سطح فراملی، تبیین‌کننده ضرورت بازسازی تمدن اسلامی و اعاده هویت و عزت به مسلمانان در دوران معاصر بود. ترسیم هویت دینی - ملی و تلاش برای بازسازی تمدن اسلامی، پرسش‌های جدیدی را در دو سطح مذکور به وجود آورد که تاکنون منابع دینی و دین‌داران در عرصه علوم و مراکز علمی بنا بر آن به طور جدی مواجه نشده بودند. پاسخ‌گویی به این پرسش‌ها و معضلات، بی‌تردید، نیازمند بازنگری در مبانی و بینش حاکم بر علوم رایج انسانی و اجتماعی در کنار بازگشتی روش‌مند و نقادانه به سنت فکری است. این بازنگری ضمن فراهم ساختن زمینه‌های لازم برای بهره‌گیری از توانمندی‌های سنت و دانش سنتی، امکان استفاده از ظرفیت‌ها و قابلیت‌های علوم جدید در دوران معاصر را به ارمغان می‌آورد. بنابراین، وظایف مراکز علمی و پژوهشی در جمهوری اسلامی، بسی سنگین است. این مراکز از تنوع رسالت پاسخ‌گویی به پرسش‌ها و معضلات فکری را برعهده دارند، از طرف دیگر،

سخنی با خواننده

پیروزی انقلاب اسلامی و شکل‌گیری نظام جمهوری اسلامی، نویدبخش حضور فعال دین در عرصه‌های سیاسی - اجتماعی بود. این ایده، در سطح ملی ترسیم‌کننده هویت دینی - ملی و حیات سیاسی - اجتماعی ایرانیان و در سطح فراملی، تبیین‌کننده ضرورت بازسازی تمدن اسلامی و اعاده هویت و عزت به مسلمانان در دوران معاصر بود. ترسیم هویت دینی - ملی و تلاش برای بازسازی تمدن اسلامی، پرسش‌های جدیدی را در دو سطح مذکور به وجود آورد که تاکنون منابع دینی و دین‌داران در عرصه علوم و مراکز علمی بنا بر آن به طور جدی مواجه نشده بودند. پاسخ‌گویی به این پرسش‌ها و معضلات، بی‌تردید، نیازمند بازنگری در مبانی و بینش حاکم بر علوم رایج انسانی و اجتماعی در کنار بازگشتی روش‌مند و نقادانه به سنت فکری است. این بازنگری ضمن فراهم ساختن زمینه‌های لازم برای بهره‌گیری از توانمندی‌های سنت و دانش سنتی، امکان استفاده از ظرفیت‌ها و قابلیت‌های علوم جدید در دوران معاصر را به ارمغان می‌آورد. بنابراین، وظایف مراکز علمی و پژوهشی در جمهوری اسلامی، بسی سنگین است. این مراکز از تنوع رسالت پاسخ‌گویی به پرسش‌ها و معضلات فکری را برعهده دارند، از طرف دیگر،

باید به فرهنگ‌سازی و تولید فکر و اندیشه به‌عنوان عناصر و لوازم اصلی احیای تمدن اسلامی اولویت دهند.

پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی نیز با تلاش برای پاسخ‌گویی به پرسش‌ها و معضل‌های فکری مربوط به حوزه پژوهشی خود و فراهم ساختن زمینه‌های لازم برای بازتولید فرهنگ سیاسی - دینی و ارائه دانش سیاسی مبتنی بر منابع اسلامی، هویت‌شناسی و هویت‌سازی در زمینه فلسفه سیاسی، فقه سیاسی و علوم سیاسی را به‌عنوان مهم‌ترین اهداف خود دنبال می‌کند. این پژوهشکده با فراهم کردن زمینه‌های رشد نیروی انسانی در عرصه پژوهش‌های سیاسی با رویکردهای فلسفی، فقهی و علمی، تلاش می‌کند برای بازسازی تمدن اسلامی در جهت عزم و اراده ملی گام بردارد. اثر حاضر محصول تلاش فکری پژوهش‌گر فرهیخته آقای شریف لک‌زایی است، که با هدف پر کردن خلأ پژوهش بنیادی و نظری در زمینه مناسبات آزادی و دانش، نیازمندی جامعه به دانش و آزادی، به‌ویژه دانش‌های معنایی، فرهنگی و آزادی‌های سیاسی و تبیین علمی حوزه تأثیرگذار هر یک، وجود دغدغه در محافل فکری، علمی و مجامع و مراکز آموزشی و پژوهشی در حوزه و دانشگاه و نقد، ارزیابی و تبیین پاره‌ای دیدگاه‌ها در عرصه فلسفه سیاسی نگارش یافته است و گامی در جهت فراهم ساختن زمینه‌های لازم برای تدوین مناسبات میان آزادی و دانش به‌منظور تمهید شیوه‌های نظریه‌پردازی و آزاداندیشی تلقی می‌گردد. این اثر به‌عنوان یکی از نتایج بی‌تردید، اجرای این پژوهش مدیون تلاش‌های ارزنده مدیر محترم گروه فلسفه سیاسی آقای احمد رضا یزدانی مقدم، ناظر محترم آقای دکتر داود فیرحی، ارزیابان محترم آقایان دکتر محمود شفیعی، دکتر منصور میراحمدی و

مرتضی یوسفی راد، مدیر محترم امور پژوهشی آقای رجبعلی اسفندیار، کارشناس محترم گروه آقای محمد سلمان و متصدیان اجرایی پژوهشکده می باشد که از زحمات و تلاش های آنان قدردانی به عمل آید.

هم چنین از ریاست محترم پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی جناب حجة الاسلام والمسلمین آقای احمد مبلغی تشکر می کنم که بدون حمایت ها و مساعدت های بی دریغ و مؤثر ایشان پژوهش حاضر به سرانجام نمی رسید.

پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی، در راستای ترویج و گسترش علم و دانش، آثار خود را در اختیار جامعه علمی قرار داده، پیشاپیش از انتقادهای پیشنهادهای علمی همه استادان، صاحب نظران و پژوهشگران محترم استقبال می کند. امید است این فعالیت ها موجبات رشد و پویایی فرهنگ سیاسی - دینی و زمینه های گسترش اندیشه سیاسی اسلام را فراهم سازد.

دکتر نجف لک زایی

مدیر پژوهشکده علوم و اندیشه سیاسی